

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 10. velikega travna 1894.

Štev. 13.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda
za Velikovec in okolico

napravi

svoj prvi občni zbor

na Binkoštni ponedeljek dne 14. mal. travna t. l.
v gostilnici gosp. Bobaka p. d. pri Lakebu
v št. Štebnu za Velikovec.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Govor o verski šoli.
3. Govor o slovenski šoli.
4. Vpisovanje udov.
5. Volitev stalnega podružničnega odbora.
6. Razni govori in nasveti.

Po zborovanju vrši se prosta zabava, pri kateri sodeluje prvo koroško slovensko pevsko društvo „Gorotan“ iz Šmihela pri Pliberku.

Slovenci in Slovenke! Prav uljudno Vas vabimo, da se tega važnega slovenskega shoda udeležite v prav mnogobrojnem številu. Na svidenje!

Odbor.

Izjava ministra Madejskega.

Ko je sedanjí učni minister Madejski pri neki slavnosti v Krakovem rekel, da je poljska veda ali znanost hvale vredna, ker se je razvila na krščanski podlagi in tiste nikoli ni zapustila, bili smo veseli in mislili smo: „Glejte no, ta mož je še krščansk in po krivici so ga šteli med liberalce! Ta bo dober učni minister.“ Tudi še potem, ko je v proračunskem odseku obetal gimnazij v Kranju in slovenske paralelke v Celju, verjeli smo mu še in ga čislali. To dobro mnenje o njem pa smo čisto zgubili, odkar smo brali njegov zadnji govor v proračunski razpravi. Ta govor nas je kar osupnil in razžalil je tako naš verski, kakor naš slovanski čut. Madejski je govoril popolnoma v duhu nemških liberalcev, in mi skoraj ne moremo verjeti, da bi bil to isti Madejski, ki je v Krakovem tako krščansko govoril. Odslej imamo o tem ministru vse drugačno sodbo; zdi se nam, da nema stalnih načel in značajne volje, temveč da svoje nazore spreminja — po vetru! Madejski se pač klanja pod Plenerjevo sapo, ki je v ministerstvu menda najmočnejša. Kaj pa je tedaj Madejski rekel? O sedanjí šoli je rekel, da ni tako slaba, da bi je ne smeli zmirom napadati, ker je tudi na njej moč goča krščanska vzgoja. S temi besedami je močno razburil nemške katoličane, ki se že od nekdaj tako živo potegujejo za versko šolo. Že program koalicije, ki veli, naj se velika vprašanja na strani pusté, bi bil moral ministru tako govorjenje prepovedati; če že ni vnet za versko šolo, naj bi bil pa vsaj molčal o tej stvari. Še huje pa je žalil narodni čut Slovanov. O ravnopravnosti ima on čudne nazore, ravno take, kakor nemški liberalci. Rekel je, da se ne smejo vsi národi meriti z enako mero. (To je teorija o superiornih ter inferiornih národih.) Nadalje je rekel, da se morajo národi sami potruditi, da se povzdignejo na višo stopinjo omike, še le potem jim država s šolami nekoliko pod pazduho seže. To je z drugimi besedami ravno to, kar je minister Giskra rajnemu dr. Janezu Bleiweisu rekel na Ljubljanskem kolodvoru: „Če hočete slovenske

šole imeti, napravite si jih sami!“ Torej siromašni Slovenci ali Hrvati naj bi plačevali davke, iz katerih se uzdržujejo državne srednje in više šole; pa ves ta denar, ki je za šole namenjen, naj se porabi za Nemce! Če pa hočejo Slovenci srednjih ali viših šol v svojem jeziku, naj sežejo še enkrat prav globoko v žep in naj svojo družbo sv. Cirila in Metoda tako zdatno podprejo, da bo ona ustanovljala in uzdrževala slovenske srednje in više šole. Ko bi si Slovenci s podvojenim šolskim davkom sami napravili vse potrebne šole v svojem jeziku, še le s tem bi dokazali, da so omikan národ, in še le potem bi jim morala država pomagati, kar bi pa še treba ne bilo, ker bi potrebne šole itak že imeli! Čudni nazori: sitemu se mora kruha dati, lačnemu pa nič! Lačni se mora prej pridno truditi, si sam pomagati, in kedar bo imel že vsega zadosti, se bo tudi on na kosilo povabil! Mi si pa ravnopravnost vse drugače predstavljamo, namreč tako: država, to je, njena vlada mora vse dežele enako ljubiti. Iz te nepristranske ljubezni pa sledi, da mora najprej za tiste skrbeti, ki so bolj potrebni. Kakor mati, čeravno vse otroke enako ljubi, vendar za bolne in lačne prej skrbi, ko za zdrave in site, tako bi morala tudi država za tiste národe največ skrbeti, ki so v omiki in blagostanju zaostali. Ko bi pa ti enkrat druge dohтели, potem bi ne potrebovali več tolike pomoči, in skrb vladarja bi se razdelila spet enakomerno čez razne dežele. Mi pridemo torej do ravno nasprotnega zaključka, nego g. minister. Tistim národom, ki so v omiki in blagostanju še nekoliko zaostali, recimo kakor Slovenci, Hrvati, Rusini, morala bi vlada toliko bolje streči z dobrimi šolami v národnem jeziku ter tako pospešiti razvoj omike in blagostanja, da bi ti národi tem prej zamogli dohiteti Nemce, Lahe, Čehe in Poljake. To bi bila edino prava ravnopravnost, o kateri pa liberalni Nemci seveda nič slišati nečejo. Za razvoj in napredek nam je najprej treba národnih šol! ako pa tiste tirjamo, pravijo Nemci, da jih ni treba, da so to le „umetno narejene potrebščine“. In čujte in strmite, tudi Poljak, Slovan Madejski govori o takih „umetno narejenih potrebščinah“! Čudovito hitro si je priučil pesmico ponemčevalcev! Ali je morda tudi to „umetno narejena potrebščina“, če njegovi poljski rojaki v Šleziji prosijo za poljske ljudske šole? Res odurno, čisto v duhu naših starodavnih, neusmiljenih tlačiteljev je govoril Slovan minister Madejski, ki bi moral vendar tudi poznati nedavno minulo dōbo ponemčevanja v Galiciji, kjer se je poljščina zatirala z istimi frazami, ki jih zdaj Madejski zoper nas rabi. Pa kakor bi hotel samega sebe prekositi, izumil in izrekel je še bolj odurno in absurdno (neizvršljivo) načelo, namreč da se zamore Slovanom kaka národna šola le tedaj dovoliti, ako so s tem zadovoljni tudi v istej deželi živeči Nemci in njih poslanci, posebno če se za to izreče deželni zbor. Ako bi toraj hoteli dobiti slovenske latinske šole v Celju, moral bi v to privoliti štajerski deželni zbor, ki Slovincem vsako prošnjo odbije, štajerskoneški državni poslanci, kakor so Foregger, Heilberg, Hofmann, Stürgkh, Morre itd., ki Slovence živega videti ne morejo, nadalje spodnještajerski nemškutarji in njih dva lista „Deutsche Wacht“ in „Marburger Zeitung“, od katerih se sovraštvo do Slovencev kar cedi! Ali je mar Madejski „edini tujec v Avstriji“, da nič ne vé o silnem národnem sovraštvu, ki razjeda vse dežele z mešaním prebivalstvom? Kako more on nepristransko in stvarno sodbo tam pričakovati, kjer kraljuje sama strast?! Ne, tega govora učnemu ministru ne pozabimo; od slovenskih poslancev pa pričakujemo, da bodo tirjali od njega pojasnila, kaj si je on mislil pri besedah „umetno narejene potrebščine“, in kako da si on upa, člen 19. državnih osnovnih postav izročiti v zasmehovanje nemcomanom, ker ga prepušča njim v tolmačenje in izvršitev, storeč slovenske šole odvisne od dobre volje nemških liberalcev, namesto da bi se držal postav in po njih povelju delil pravico. Koalicija poganja zmirom lepše cvete, in nazadnje bodo, kakor se kaže, ven-

dar le tisti prav imeli, ki jej že koj iz začetka niso zaupali.

Govor poslanca dr. Gregorca. v državnem zboru dne 27. mal. travna 1894.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Slavna zbornica! Leta 1890. so visokočastiti avstrijski škofje izdali skupno pastirsko pismo. V tem pastirskem listu najdem zastran ljudske šole sledeče besede (bere):

„Naša sveta služba ne dopusti, da bi mi molčali, kjer nam je govoriti dolžnost. Mi ne smemo mirno gledati, kako verno življenje pojema, kako lepe šege ginejo in kako se zgubljajo najdražji zakladi katoliškega ljudstva v Avstriji.“

Proti koncu svojega lista opominjajo škofi svoje vernike, naj volijo za poslance le zveste katoliške može, ki si bodo šteli v svojo prvo dolžnost, poganjati se za versko-uravno izgojo mladine. Kmalu potem so bile volitve za državni zbor, in kmetsko ljudstvo je ubogalo škofe in po vseh deželah razun Češke in Koroške izvolilo še lepo število katoliških poslancev. Tudi Slovenci so tako volili.

Zdaj je pa vprašanje: kaj so pa ti konservativni poslanci tukaj v državnem zboru storili, da bi škofom željo spolnili? Kaj so storili za krščansko izrejo mladine? Žal, da moram reči: malo so storili, ali bolje čisto nič; kajti prej, ko se je delala večina iz treh strank, se še za to niso pobrigali, da bi se izvolil odsek za šolske reči, kakor bi bilo pri šolah vse v najlepšem redu. Zdaj pod koalicijo je še slabeje. Zdaj so tisti konservativni poslanci, ki so pri koaliciji, zavezani in primorani, da molčijo o šolskem vprašanju, ker tisto spada tudi med tista velika politična vprašanja, o katerih se pri koaliciji ne sme govoriti. Neki poslanec, ki je posebno vnet za koalicijo, je v svojem listu svoje katoliške volilce potolažil, da pride vprašanje zaradi verske šole v prihodnjem stoletju na vrsto. (Smeh. Klici: čujte! čujte!) S tako tolažbo pa ljudstvo ne bo zadovoljno, odločno bo tirjalo krščansko, naše slovensko ljudstvo pa krščansko in národno šolo, ker je tudi ljudstvo katoliško verno in národno. (Dobro!) Mi slovenski poslanci imamo dolžnost, zastopati tukaj te želje našega ljudstva, in to hočem precej storiti.

Velečastni gospodje! Ko so se naši visokočastiti škofje oglasili za krščansko izgojo, se je svet malo zmenil za njih besede, nasprotno je bilo veliko ugovarjanja in nasprotovanja. Zdaj po štirih letih se je pa ta stvar vendar na bolje obrnila. Ljudje so se začeli spominjati besed skupnega pastirskega lista, ker iščejo v njih pomoči zoper veliko pretečo nevarnost. Vse čuti, da se nam bliža grozen vihar, in najbrž bo res tako. Kakor se kaže, stojimo pred tretjo, najhujšo prekucijo novjših časov. V 16. stoletju se je začela cerkvena prekucija, ki je s krvjo in razvalinami pokrila polovico Evrope; pa sv. cerkev se je iz nje dvignila kot zmagovalka. V 18. stoletju se je iz Francije razlila politična prekucija, národom in sv. cerkvi je sekala hude rane, pa katoliška cerkev se je na novo poživljena povzdignila iz nje. Zdaj pa stojimo na pragu 20. stoletja in pred socijalno prekucijo, ki hoče sedanjí družbinski red popolnoma prekucniti in uničiti. Te nevarnosti ne more nobeden tajiti, kdor opazuje sedanje razmere v Evropi. Vprašanje je le še: ali bi se dala ta nesreča še odvrniti, ali je že prepozno? Na to nam odgovarja najvišji zastopnik cerkve, zastopnik tiste oblasti, ki je do zdaj premagala vse prekucije, najbolj častivredna oseba na svetu, belolasi sv. Oče Leon XIII. in nam daje tolažbo, da se zamore nevarnost še odvrniti pod dvema pogojevoma: 1. Delavnim ljudem se mora dati poštna plača, da zamorejo človeka dostojno živeti; revno ljudstvo se mora s postavami braniti zoper odrtijo, sleparijo in pred zatiranjem od strani bogatašev; 2. brezverskim nazorom se mora nasproti postaviti krščanska resnica

in verska šola. Na kratko rečeno, socialne reforme (nove postavbe za uredbo človeške družbe) in krščanska izgoja sta tista edina dva leka (zdravila), ki nam moreta še pomagati. (Dobro! dobro!)

Znano je, gospodje, kako velik utis so po cellem svetu napravile priproste besede sv. Očeta. Mladi nemški cesar in mogočni ruski car sta to hvaležno priznala. Sploh se ne more tajiti, da je po celem Evropi močno gibanje za krščansko vzgojo mladine. V Nemčiji ima cerkev precejšen upliv na šolo, in nedavno so hoteli ta upliv še povečati. V Belgiji so krščanske privatne šole bolj obiskane, nego državne brezverske. V Franciji mora duhovščina z velikimi žrtvami vzdrževati privatne krščanske šole, in tiste so prav dobro obiskane. Še na Laškem se je na bolje obrnilo. Še pred 20. leti je neki angleški državnik laške ministre svaril rekoč: „Brez trdne verske podlage se noben narod ne more dolgo ohraniti.“ Laški ministri pa so odgovorili: „Mi bomo pa vendar poskusili.“ Poskusili so res; pa kako je danes na Laškem? Lani je hotel mestni zbor v Milanu iz šole odpraviti krščanski nauk in verske vaje. Pa 30.000 očetov v mestu se je vzdignilo zoper to namero, štiri dni so se prepirali, in nazadnje je zmagala krščanska stranka. Tudi v Avstriji se je obrnilo na bolje. Ljudje se bolj in bolj nagibajo h krščanski vzgoji; širi se zavest, da so naše šolske postavbe iz leta 1869. postavljene na trhljena tla, na novošegno odgojo, ki se opira na krivo modrovanje. Novodobni uzgojitelji pravijo, da je človek že od prirode tako dober, da mu je treba samo pokazati, kaj je resnično, dobro, lepo, pravično in krepostno, in človek bo potem že sam priden ostal; brzdal bo tudi svoje strasti in premagal vse skušnjave, tudi takrat, če bi stal poleg kake odprte in slabo nadzorovane državne blagajnice. (Smeh in ploskanje.) Človeka dobrega narediti, za to vere ni treba, pravijo. VERA da je pri tem še ne škodljiva, vsaj nepotrebna. Skušnja celega svetá nas pa uči, da je tako modrovanje prazno. Ponavlja se to, kar je rekel o sebi slavni rimski pesnik Ovidij: „video meliora proboque, deteriora sequor“ (vidim in poskušam dobre zglede, posnemam pa le slabe). Ako človek po eni strani svojo pamet bistri in svojo glavo z vednostmi napolni, po drugi pa svoje sree odtegne veri, vesti in Bogu, postane hujša zver, kakor priprost in neveden človek. Na velikem ogerskem katoliškem shodu je rekel grof Zichy, da on misli, da se je Vaillantova dinamična bomba izdelala v brezverski francoski državni šoli, in da imajo sv. Oče Leon XIII. prav, ko imenujejo novodobno šolo največje nesrečo za Evropo. V življenje stopa zarod, ki se Boga ne boji, ki ne mara za čednost in ne more brzdati svojih strastij; tak zarod je kakor nalašč za prekucije. To nam v naši državi dokazujejo dogodki iz najnovejšega časa, o katerih pa nočem govoriti. Tacega sadú se je menda bal tudi oče naših šolskih postav, bivši minister vitez Hasner. Kajti čeravno se je zelo poganjal za ločitev šole od cerkve, je bil vendar za versko uzgojo in je želel, naj bi za tisto skrbela duhovske oblasti raznih ver. V ta namen pa si je izbral tako obliko, o kateri se zdaj vidi, da ne zadostuje in da se ne more obdržati. Zato so šolsko postavo že leta 1883. predelovali; tej visoki zbornici se je predložilo mnogo nasvetov za premembo šolske postavbe; učno ministerstvo je moralo izdati mnogo odlokov, ki so pomanjkljivo postavo dopolnjevali; vedno bolj se sega po katoliških šolah šolskih bratov in šolskih sester ter po šolah katoliškega šolskega društva na Dunaju in na Predarelskem; o tem pričajo nadalje vladni predlog iz leta 1889., resolucije nemških, poljskega in slovenskega katoliškega shoda in slednjič slovesna izjava naših škofov. (Konec prihodnjic.)

Interpelacija

poslancev dr. Ferjančiča, Kluna in tovarišev zaradi prepovedi slovenskega uradovanja na Koroškem.

V interpelaciji, stavljeni v 219. seji z dné 10. sušca 1893, na katero nismo dobili odgovora, ter v 227. seji dné 20. sušca 1893 smo se pritožili, da c. k. okrajno glavarstvo Celovško od slovenskih občin, zlasti od Kotmirske občine zahteva, naj se tista pri občevaranju z okrajnim glavarstvom v zadevah prenešenega delokroga poslužuje nemškega jezika, in da skuša občine z denarnimi globami k temu prisiliti. Nadalje so podpisani dobili pritožbe iz občin Bistrica pri Pliberku in Globasnica, iz katerih je razvidno, da enako postopa tudi c. k. okrajno glavarstvo v Velikovecu. Opomniti pa je treba, da se to od občin zahteva še le počenši s 1. prosincem 1893; poprej so se slovenski dopisi lastnega in prenešenega delokroga brez zadržka sprejemali in tudi reševali, čeravno le v nemškem jeziku. Meseca grudna leta 1892. ste si občini Bistrica in Globasnica naročili potom c. k. okrajnega

glavarstva slovensko izdajo državnega zakonika in sicer se je to zgodilo s slovenskima dopisoma. Z odlokom c. k. okr. glavarstva z dne 1. pros. 1893, št. 23.457, se je pa občinama strogo ukazalo, da se imata v zadevah prenešenega delokroga — naročevanje državnega zakonika spada toraj v prenešeni delokrog! — „po obstoječi uredbi“ posluževati nemškega jezika. Obe občini ste se zoper to pritožili naravnost pri c. k. ministerstvu notranjih zadev; tisto je pa pritožbo s prvo razsodbo poslalo na c. k. deželno vladu v Celovecu. Tista je pritožbo zavrgla z odlokom z dné 20. svečana 1893, št. 273/preds., trdeča, da se odlok c. k. okr. glavarstva dotika zadev prenešenega delokroga, v katerih so župani po § 56, odstavek 2. občinskega reda navezani na ukaze viših oblastnij, zoper ktere pritožba ni dopuščena. Zoper to razsodbo c. k. deželne vlade se je Bistriška občina pritožila na c. k. ministerstvo notranjih zadev, pa tisto je z odlokom z dné 1. rožnika 1893, št. 10.238, priziv odbilo in potrdilo razsodbo deželne vlade. Iz te kratke razsodbe se pa ne vidi, ali c. k. ministerstvo za notranje zadeve res potrjuje, da je naročevanje državnega zakonika stvar, ki spada v prenešeni delokrog; nadalje se ne vidi, ali šteje ministerstvo tudi uradni jezik med tiste reči, pri katerih se je občinam ravnati po ukazih viših oblastnij; in slednjič se ne vidi, ali je bila pritožba morda le zato zavrnjena, ker nižim oblastnijam ni dovoljeno, pritožiti se zoper višje. Ni verjetno, da bi bila vlada te misli, da imajo višje oblasti pravico, občinam predpisovati uradni jezik, ker potem bi se znalo zgoditi, da bi viša oblast zaukazala uradovanje v kakem jeziku, ki v deželi še v navadi ni. § 56 občinskega reda se gotovo ne dotika uradnega jezika, ampak drugih zadev in ukazov.

Oprto na omenjeno ministersko razsodbo je c. k. okr. glavarstvo v Velikovecu kaznovalo oba župana, ko sta spet slovenske dopise poslala, in sicer župana na Bistrici z globama po 5 in 10 gld., župana v Globasnici pa z globami po 5, 10 in 20 gld. Obe pritožbi zoper te kazni je c. k. deželna vlada zavrgla, priziva na ministerstvo notranjih zadev pa še nista rešena.

Z ozirom na to, da je slovenščina na Koroškem domač jezik, kterega govori skoro tretjina prebivalcev, — z ozirom na to, da je protiustavno in v nasprotju z jezikovno ravnopravnostjo, ako se kak v deželi domač jezik v svoji domačiji izključuje iz uradov, — z ozirom na to, da ni nobene postavbe in nobene naredbe, ki bi ukazovala, da mora na Koroškem ali kje drugje le nemščina edini uradni jezik biti, ampak je nasprotno pri drugih uradih raba v deželi domačih jezikov izrečno določena in uredjena, — in slednjič z ozirom na to, da postopanje političnih oblastnij na Koroškem gotovo ni prava pot, ki bi peljala do posiljene utemeljitve nemškega državnega jezika, stavijo podpisani do njegove svetlosti gospoda ministra notranjih zadev sledeče vprašanje:

„Ali je njegova svetlost pripravljena dati potrebne ukaze, da se zabrani to nepostavno postopanje koroških političnih oblastnij, ki vzneirja vse Slovence, posebno pa koroške?“

Dr. Ferjančič, Klun, Helcelet, dr. Fanderlik, dr. Brzorad, Eim, Kušar, Povše, dr. Gregorčič, dr. Pačak, dr. Slavik, Polak, Perič, Spinčič, dr. Gregorec, grof Alfr. Koronini, Globočnik, dr. Kaizl, dr. Forst, Robič, dr. Dostal.

Dopisi prijateljev.

Iz Žihpolj. (Kirschner v Grebinju in doma.) Liberalci so napravili shod v Grebinju, in govoril je tam tudi poslanec Kirschner p. d. Razajev Francij, ki je v naši fari doma. Prišel je v Grebinj menda iz hvaležnosti, ker so mu Grebinjčani pomagali, da je postal poslanec. Mi ga pa nismo volili, ker ga bolje poznamo. On je nasprotnik katoliške vere, kar je pokazal s svojim govorom pri „črnem orlu“ v Celovecu; nasprotnik je pa tudi slovenščini, čeravno je sam rojen od slovenskih starišev. On gori le za nemškutarijo in za nemški „rajh“, zato je tudi on glasoval zoper usmiljene sestre in rajši potrdil, da se pokličejo ženske iz Berolina, ki bodo stregle v naši deželni bolnišnici. Če že liberalni gospodi ne marajo za pridne nune, ki bolnikom tako ljubeznjivo strežejo, naj bi bili pa najeli kake Korošice za postrežnice, saj imamo tudi na Koroškem dovolj žensk, ki bi tako službo rade prevzele. Kaj je treba po take ženske hoditi v daljni Berolin? Ali so tiste dija-

konise morda zato boljši, ker nič slovensko ne znajo, da s slovenskimi bolniki še govoriti ne bodo mogle? — Če pa Kirschner ne mara za Rim, za papeža, za duhovnike in nune, morda je pa prijatelj kmetov? No, ko bi to bil, bi se ne pravdal s svojimi sosedi; tako pa se že dlje časa tožari s svojim sosedom Holepcem zavolj nekega pota, in ta kmet je moral celo v Ljubljano iti, da si je poiskal odvetnika (doktorja).

Iz Prevaljske okolice. (Zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda. — Slovo od č. g. župnika, zdaj kanonika dr. Ant. Müllerja.) Dne 22. mal. travna imeli smo zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda. Hitro po litanijah se je napolnila dvorana do zadnjega kota, pa tudi postranske izbe in hodnik. Govorila sta gospoda Kandut in Hribar, oba že znana govornika, torej mi ni treba zatrjevati, da sta nas navduševala z izvrstno izbrano besedo. Glavni namen tega zborovanja je pa bil, da vzamemo slovo od preč. g. župnika dr. Müllerja, ki nas zapustijo, ker so postali Krški kanonik. Ko so bile podružnične zadeve dovršene, stopil je v drugič na oder g. Hribar ter je v ginljivih besedah razjasnil delovanje slovenskega in katoliškega duhovnika. Omenil je, kako žalostni so farmani, če zgubijo dobrega in marljivega dušnega pastirja. Potem je nastopil nek domači kmečki govornik in prosil g. župnika, naj ga oprostijo, če on kot neizurjen govornik spregovori nekaj besed v imenu cele fare. Potem je govoril na blizo tako: „Vem, da č. g. župnik ne išče svoje časti in naše hvale, saj mi je znano njih skromno sree. Vendar pa je naša dolžnost, da č. g. dr. Müllerju svojo prisrčno zahvalo izrečemo za njih enajstletno, blagonosno delovanje med nami. Ko so k nam prišli, je bila njih prva pot v našo farno cerkev, da so se priporočili pastirju vseh pastirjev in naši varhinji Devici Mariji. Kmalu so sprevideli, da tedanja cerkev ni zadostovala za tako veliko farno, ki šteje nad 5000 duš. Spoznali so za potrebno, da se mora cerkev razširiti. Prej pa ko so se lotili tega velikega podjetja, podali so se na Božjo pot k Mariji Lurški na Francoskem, kjer se v naših dnéh godi toliko čudežev, kakor se jih ni v nobeni dōbi razun Kristusovih in apostolskih let. Tam so Mariji priporočili sebe, svoje ovčice in svoj namen o zidanju cerkve. Srečno se povrnivši na dom, začeli so se dogovarjati zaradi cerkve s kmeti in gospodi (občinskimi in političnimi). S kmeti so se kmalu porazumeli, pa druga je bila z občinskimi svetovalci. Namesto da bi od teh največ podpore dobili, našli so pri njih največ ovir in nasprotovanja. Koliko so imeli ovir, težav, truda, sitnosti in stroškov iz svojega, to je znano le Bogu in Devici Mariji. Z Božjo pomočjo so premagali vse ovire, in zdaj je cerkev gotova. Ona bo še stoletja oznanjevala hvalo čast. g. dr. Müllerju, ki ostanejo nepozabljeni v njeni kroniki. Nadalje so nam č. g. župnik zapustili še drug spomin: založili so ustanovo, iz ktere obrestij se bodo pokrili stroški sv. misijona, ki se ima odslej pri nas napraviti vsakih šest let enkrat. Tako so za naš dušni prid poskrbeli ne samo v preteklosti, ampak celó za bodočnost. Vse te dobrote in vso njih gorečnost, priljudnost in njih obilni trud naj jim dobri Bog obilno poplača, kajti mi tega ne moremo. V imenu cele fare Vam izrečem, č. g. župnik, najiskrenejšo zahvalo za vse dobrote, in če smo Vas kedaj žalili, prosimo Vas odpuščanja. Bog Vas živi!“ Sledili so trikratni burni živio-klici na g. dr. Müllerja. Tako se je končal ta večer. Bili smo sicer navdušeni; pa neka otožnost nas je tlačila, namreč zavest, da obče piljubljeni gospod župnik dr. Müller ne bodo več dolgo pri nas. Vemo, da se nas bodo še dostikrat v molitvi spominjali; pa tudi mi jih ne smemo pozabiti.

Iz Dunaja. (Nova postava o razprodajah.) Z razprodajami so se godile v zadnjih letih različne sleparije. Posebno judovski trgovci to dobro znajo. Da bi svojo zalogo blagá brž v denar spravili, naznani tak trgovci na enkrat po plakatih in v časnikih, da bo kupčijo pustil in da bo vse blago po nižani ceni celó v svojo škodo razprodal. Zdaj se drvijo ljudje v to prodajalnico, da se kar gnječa dela, ker mislijo, da bodo blago na pol zastonj dobili. Pri tem se pa varajo. Nektere reči dá Jud res po ceni, zato pa ljudi pri drugih rečeh tembolj namaže. In ko je vse razprodal in si mošnjicek napolnil, ali mislite, da bo zdaj prodajalnico zaprl in drugam šel? Kaj še! On se založi z novim blagom in kupčuje naprej, kakor da se ničesar ni zgodilo. Včasih se res zgodi, da se priredijo razprodaje, pri katerih se blago pod ceno daje; to je pa le takrat, če hočejo kakega krščanskega, domačega trgovca uničiti. Če se ljudje v judovski razprodaji z blagom založijo, da domači trgovci potem pol leta skoro nič ne skupi, mora siromak nehati in kupčijo pustiti, če ni z denarjem prav dobro založen. Ko so v kakem mestu ali drugem kraju Judi enkrat na tak način uničili krščanske trgovce, potem pa veter zasuje, in kakor so prej po ceni dajali, tako zdaj vsako blago

v ceni tako zasolijo, da ga morajo kupei dvakrat preplačati; pomagati si pa ljudstvo ne more več, ker imajo vse Judi v rokah, krščanski trgovci so že pregnani. Tiste „razprodaje“ so nekteri napravljali na vsake 2 ali 3 leta; spet drugi so pa na vsake tri leta enkrat „krido“ napovedali, in ko se je njih slabo blago sodnijsko razprodalo, so v kakem drugem mestu spet novo kupčijo začeli. Da se takim sleparijam konec naredi, izdeljuje se zdaj v obrtnem odseku državnega zbora nova postava o razprodajah. Glavne določbe te postave so sledeče: Kdor hoče razprodajo narediti, mora za to pisмено dovoljenja prositi pri obrtni oblasti. V tej prošnji mora naznaniti, koliko blaga in kakošno blago bo prodajal, kje in koliko časa; nadalje, kdo je lastnik blaga in ktere osebe ga bodo prodajale; slednjič iz ktereга zroka ali povoda se zdaj razprodaja, na primer če je gospodar umrl, ali če kupčijo pusti ali jo drugemu izroči, ali če se v drugo mesto preseli itd. Razume se, da morajo ti vzroki resnični biti. Za dovoljenje vsake razprodaje bo treba nekaj plačati, in sicer na Dunaju od 10 do 100 gld., v večjih mestih (z nad 50.000 prebivalci) od 5 do 50 gld., v manjših krajih od 2 do 30 gld.

Glasovi nasprotnikov.

Kdo hujska?

Državni posl. dr. Ferjančič je z zadnjim svojim izvrstnim govorom posegel prav v sršenovo gnjezdo. Da je pojasnil imenovanje učitelja Hugo Moro-ta za okr. šol. nadzornika, je vladajoči nemški klikli dokaj neugodno, ker ona nima rada, da jo kdo moti pri ponemčevanju slovenskega Korotana, zlasti pa se repenčijo, kedar se oglasi kak kranjski poslanec! — Po zadnjem govoru dr. Ferjančičevem oglašili sta se menda na poseben poziv g. Hugona Morota obedve trobenti liberalnega javnega mnjenja na Koroškem, Beljaška „ta huda“ in Celovške „te proste“, da zagovarjate omenjenega novega okr. šol. nadzornika, kteremu je dr. Ferjančič malo posvetil radi predrzne in zlobne pesmi, ki jo je ta „Volksbildner“ zložil v pozdrav zadnjemu koroškemu „parteitagu“.) Zlasti Beljaškemu lističu je vskipela ultranemška kri in v dolgem članku izliva svoj žolč na Slovence. Po stari svoji navadi prevrača kozolce in se kar zaporedoma debelo skrega tudi z resnico, — kar sevéda naših Nemcev prav nič ne moti, da bi ne prisegali na ta list! Prav s polenom udriha na slovenske poslance (imenuje jih „transkarawankische Maulhelden“), ki se „drznejo“ svetu razkrivati vnebovpijoče krivice, ki se dan na dan godé koroškim Slovincem. — Predrzni list se celó hvalisa, da je „pravičen“ tudi — Slovincem; bogme, take neslanosti že dolgo nismo več brali. Bog nas le varuj pred takimi „pravičniki“!! — Dalje navaja nektare številke, s kterimi „dokazuje“, da je Šmohorski okraj čisto — nemšk (čujte!), in da je tam prav za prav le — 23 slovenskih otrok!!! No, rojakom so razmere v Ziljski dolini znane, znano jim je tudi, kako znajo Nemci nas Slovence šteti, in kako tam, kjer nas šteje kak nemšk učiteljček ali pa časnikar, Slovenci vsaj na papirju ginemo kakor kafa na zraku! Zató vsakdo lahko presodi, koliko vredno je štetje „Beljaške Urše“. — Prav smešno je, kako zagovarja „Urša“ g. Moro-ta. Po njenih dokazih je zmogčen za okr. šol. nadzornika že zato, ker je prijatelj „Uršinim“ urednikom, ki na vso sapo dokazujejo, da je Moro**) pravi pravcati — „prijatelj“ slovenskega ljudstva in da je tisto predrzno pesen zakrožil le proti „tujim hujskačem“. V dokaz tega se sklicujejo na neke besede, ki jih je menda govoril l. 1888. na osnovnem shodu nemške šulferajnové podružnice v Štebnu. Ta je pa čisto prazna, kajti kar je g. Moro tú in tam govoril pred leti, ne bodedo preiskovali, brigamo se pa za to, kako je nam koroškim Slovincem zažugal v oni pesmi! In naj ga „Fr. Stimmen“ in Beljaška „D. Allg. Zeitung“ še toliko opirajo, tega madeža ne morejo oprati, madeža, da pozivlja Nemce, naj s kruto silo strejo in uničijo ljudstvo, ki se po postavnici poti poteguje za svoje pravice, ki tujcu Nemcu ne stori niti za las krivice. Proti takemu nasilstvu se bodedo vedno branili, in naj se vsi koroški nemčurski listi še toliko postavljajo po koncu. Sklepamo z željo, da nas Bog varuje „Uršinih“ „pravičnikov“ in Morovih „prijateljev“, — nasprotnikov se bomo varovali že sami!

*) V tej pesni žuga, kakor znano, Slovincem:

„Vernichtung muss ihm werden
Dem Drachennurm, der wiedrum wachsen will!
Zermalmen muss der Kärntner ihn, das merket,
Zermalmen, ja! eh'vor er gross geworden!“

**) „Fr. St.“ ga ponosno imenujejo „ein Deutscher“. No, bo že tako, saj je ta „Zierde des wackeren kärntischen Lehrstandes“, kakor ga imenuje „Beljaška“, sin laškega očeta (ali vsaj laškega praočeta) in slovenske matere, tedaj res — čistokrven Nemec!

Politični pregled.

Koalicija vozari zelo previdno, vendar jej preti vsaki dan kaka nova nevarnost. Komaj se je pri konservativcih nekoliko plegla nevolja zaradi govora naučnega ministra, o kterem govorimo na prvem mestu, začel se je med liberalci in konservativci nov prepir, ker hočejo liberalci na slovesen način praznovati 25letnico šolske postave, kar konservativce sevéda jezi, ker vidijo v tem neko draženje. Med liberalci in Poljaki je pa drug prepir. Poljaki v Šleziji tirjajo poljske šole, in vsi poljski listi pišejo, da morajo poljski poslanci te prošnje na vso moč podpirati; nemško-liberalni listi v Šleziji in drugodi pa o tem nočejo nič slišati in pravijo, da je tlačenje Poljakov v Šleziji „nemška posest“, ktere se nihče ne sme dotakniti. To Poljake hudo peče in že spoznavajo, da z liberalci ni mogoče v prijaznosti živeti. Lahko je mogoče, da se zavolj te zadeve še cela koalicija razdere, ker ni pričakovati, da bi si poljski poslanci upali, svoje rojake v Šleziji čisto zapustiti in zatajiti. — V seji od dne 4. t. m. interpelirali so posl. dr. Ferjančič, Klun in tovariši naučnega ministra gledé šolstva na Koroškem. Interpelacija kaže na neprilike in krivice v Globasniški šoli, kaže pa tudi sploh na napore koroških Slovincov za slovenske šole, omenja deputacije iz Koroške, se sklicuje na razne govore in interpelacije slovenskih poslancev gledé koroških razmer in vpraša ministra, ali hoče skrbeti, da nastanejo na Koroškem zakonite razmere. Interpelacijo priobčimo prihodnjič. — Zastran uravnave denarne veljave spoznavajo poslanci vedno bolj, da so jo zavozili, ko so v to privolili. Cela zadeva se tako vrti, da bo država grozno opeharjena. To dokazujejo poslanci Jaks in Schlesinger, potrjuje pa tudi Pražka „Politika“, ki je v denarnih zadevah vedno dobro poučena. Finančni minister Plener menda že sam ne vé, pri čem da je, in vse njegovo vedenje in govorjenje kaže, da ni kos svoji nalogi. Pri denarnem ministru kaj tacega ni samo sitna, ampak za celo državo zelo nevarna reč! Plener se je sprl tudi z avstro-ogersko banko, ktera naše denarje dela, ker ona stavi take pogoje, da si jih še Plener ne upa sprejeti. Jasno je, odkar so spet liberalci na vrhu, smo na milost in nemilost spet Judom izročeni. Zdaj še le čutimo, kako zelo pogrešamo Dunajevskega. Tacega denarnega ministra ne bomo z lepa več dobili. Tudi Nemci zdaj že to priznavajo. — Zastran tiskovne svobode je obljubil minister notranjih zadev, da je pripravljen, odpraviti kavcijo. Drugih olajšav pa časnikom ne dovoli. To je silno malo! — Dalmatinski poslanec Biankini se je potegnil za to, naj bi spričevala Zagrebških visokih šol veljava imela tudi za našo državno polovico, da bi se Dalmatinci zamogli v Zagrebu izšolati. — Časniki so prinesli vest, da je nadvojvoda Jožef izstopil iz ogerske akademije znanosti. Čudno bi to ne bilo v pogledu na puntarsko košutovanje zadnjega časa. — Sokolski shod v Brnu je vlada prepovedala. — Pri občinskih volitvah v Lincu so liberalci zmagali le po trdem boju. Liberalna zvezda se temni. — Socijalna prekucija že tudi na Ogorskem svojo glavo vzdiguje. To pričajo krvavi izgredi, ki so se nedavno vršili v Alföldu. — Za delavce v severni Ameriki so nastali slabi časi, ker ni dela. Oni tirjajo pomoč od vlade, zato jih od vseh strani maršira 350.000 proti Washingtonu, kjer je sedež vlade in državnega zbora. Tam hočejo poslance prisiliti, da jim pomagajo. Vlada jih pa z vojaki odganja. Kdo vé, kaj se zna še zgoditi. Sicer pa naj bo to v svarilo tistim Slovincem, ki jim Amerika po glavi roji. — Drugi poljski katoliški shod bo v Poznanju na Pruskem, v dneh 4., 5. in 6. rožnika. (Prvi je bil lani v Krakovem.) — V Nemčiji se je povišal borzni davek. Zoper ta pametni predlog so glasovali samo „svobodnjaki“ in pa — socijalni demokrati, ki vedno jasneje kažejo, da so le judovsko orodje.

Gospodarske stvari.

O brani za travnike. Iz Žalca nam piše posestnik F. R.: Govorilo in pisalo se je že mnogo o travniških branah, — a naši kmetovalci se še ne poslužujejo zadostno tega prekoristnega poljedelskega orodja. Bodi mi dovoljeno, da o koristi in vporabi travniških bran iz lastne poskušnje nekoliko povem.

Ker imam precej travnikov, omislil sem si brano in sicer dvouprežno. Stala me je sicer 40 gld. a ti stroški so se mi v teku enega leta več kot povrnil. — Kakor je vsaki poljedelski rastlini gojitev potrebna, istotako tudi na naših travnikih, kteri so itak bili v našo škodo predolgo zanemarjeni. Poglejmo si neopletu gredo, kako na njej v

rasti zaostaja kuhinjska zelenjava, kako se pa potem bujno razvija, ako gredo oplevemo in pregoste sadike izruvamo. — Ravno tako je pri koruzi, krompirju itd. pa tudi pri travi na naših travnikih.

Treba ji je spomladi zemljo zrahljati in jo osnažiti pleva t. j. mahú. Travo je treba takorekoč okopavati tako, da zamore zrak pristopiti do korenin, kar je za dobro rast vseh rastlin neobhodno potrebno. Vse to se pa na najboljši način da izvršiti z dobro travniško brano. Pravim, da z dobro — kajti ni vse eno, če vlačim z navadno trdno brano, ktera mi travnik deloma preveč raztrga, deloma pa ne doseže tal, ker se površju zemlje ne prileže, treba je nalašč za to napravljene brane, ktera sestoji iz mnogo posameznih, kakor verige sklopljenih delov, tako da se zamore tndi neravnemu travniku popolnoma primeriti.

Da dobro povlečeni travnik daje po tretjino, da — polovico več in boljše krme, kakor nepovlečeni, to je dokazano in to zamore vsak gospodar, kteri je to poskusil, potrditi.

Poleg tega glavnega dobička, kterega nam branjenje travnikov prinaša, imamo pa še tudi iztrebljeni mah. — Na prostranem travniku iztrebil sem minulo spomlad šest velikih vóz mahú, ki so za steljo tudi nekaj vredni.

Da je uspeh vlačjenja poln, treba je pa tudi vedeti, kako se to v najbolje izvršuje. Videl sem, da vlačijo nekteri v krogu in sicer v podobi polževe črte; drugi vlačijo po eni strani tja, po drugi nazaj in še drugače. A po lastni skušnji lahko trdim, da je najbolje, ako se vlači po eni strani tja in po istej strani zopet nazaj. Prvo pot se mah zrahlja — drugo pot se pa izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami pograbi in na kupe spravi.

Konečno bodi mi še dovoljeno, da v nakup travniških bran priporočam med drugimi domačo tvrdko: Josip Lorber in drugi v Žalcu. — Kar se pa tiče vprašanja: ali eno- ali dvouprežno brano? — tako bi vsakemu večjemu posestniku in celim občinam le drugo priporočal, kajti pomisli; prva tehta blizu 60 klg. in velja 26 gld., druga tehta pa blizu 83 klg. in velja le 6 gld. več, t. j. 32 gld.

„Dom.“

Novi čar.

Na Koroškem. Novi hôtél Müllner tik Celovskega kolodvora se bo prodal na javni dražbi. Cenjen je na 93.000 gld. „Lastnik“ Müllner je pobegnul, zapustivši za 200.000 gld. dolgov. Menda je vzel tudi nekaj drobiža seboj. — Pri urarju Petru Fesslnu v Celovcu je bilo iz okna ukradenih 12 srebrnih ur. — V Labudu se je ustanovilo konsumno društvo. — Od več strani čujemo pritožbe, da pride živinska sol predraga, namreč z voznino na 9 kr. kila. Če se stvar ne uravna, ne bodo je naročevali. — Šola pod Goričico pri Celovcu se bo razširila na trirazredno. Dobila je od nemškega šulferajna spet 500 gld. podpore. — V Celovcu se bo zidala nova hiralnica za 105.000 gld. — Grabštanjnska podružnica nemškega šulferajna je prenehala, ker jej je zmanjkalo udov.

Na Kranjskem. Dimnikarski mojster Franc Kovač v Ljubljani se je do smrti pobil. — Pošto so dobili pri sv. Ani nad Tržičem. — Na Poljanski cesti v Ljubljani se bo zidala cerkev sv. Jožefa in jezuitski samostan. — V Roytah nad Logatcem bodo še letos začeli sir delati. — Občni zbor „Slov. Matic“ bo dné 17. t. m. — Hranilnica v Kranju je imela konec lanskega leta (po šestmesečnem poslovanju) 229 vlog v skupni vrednosti 57.869 gld. — V Novem mestu se letos pridno zida. Razširila se bo tudi hiša katoliških rokodelskih pomočnikov.

Na Štajerskem. Utopljenca so našli v Savi pri Brežicah. — V Celju bo država zidala poštno hišo. — V Pišecah cepijo zdaj državne ameriške trte. — V Gradcu so dné 1. t. m. praznujoči delavci korakali v trumah skozi mesto. Ko so jih redarji ustavili, prišlo je do boja, delavci so kamenje lučali. Bilo je 10 redarjev in več delavcev ranjenih; 33 delavcev so zaprli. — V Gomilskem sta dva voza vkup zadela. Kmeti sin Pongrac Topolšek je padel iz voza v rov in se tako pobil, da je čez par dni umrl. — V Rušah bodo zidali novo šolsko hišo.

Na Primorskem. V Gorici so se prikazale osepnice. — V Trstu je umrl predsednik višje sodnije dr. Pavel Monti. — Delavsko podporno društvo (slovensko) ima 11.600 gld. premoženja. Za bolne ude je lani potrosilo nad 12.000 gld. — Nemška cesarica se je iz Opatije vrnila v Berlin. — Sadjarsko društvo v Kobaridu je najelo prostoren vrt in nasadilo 2000 drevesec. — Isterska družba sv. Cirila in Metoda bo letos odprla tri šole. — V Sežani snujejo požarno brambo. — Dne 7. t. m. je šla velika procesija na sv. Goro.

Po drugih deželah. 40letnica poroke našega svitlega cesarja se je po mnogih avstrijskih mestih slovesno obhajala. — Grozen požar je bil

v Novem Sandecu v Galiciji. Zgoreli ste dve cerkvi, pošta, samostan, hiša za latinske šole in 145 drugih hiš. — Na Dunaju je nad 10.000 mizarskih pomočnikov ustavilo delo. Njim je sledilo 30.000 zidarjev in mnogo tesarjev. — Grozen potres je bil na Grškem, 280 ljudij je konec storilo, okoli 300 je ranjenih; mnogo hiš se je podrlo. — V severni Ameriki hoče 250.000 premogarjev delo ustaviti.

Loterijske srečke od 5. vel. travna.

Gradec 46 61 51 74 30
Dunaj 78 88 89 87 75

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	70	5	85
rž	3	60	4	50
ječmen	3	90	4	86
oves	2	50	3	10
hejda	4	45	5	56
tursica (sirk)	3	50	4	40
pšeno	5	80	7	25
fižol	6	20	7	75
repica (krompir)	—	50	—	80
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 40 kr. do 3 gld. 50 kr. kislo 1 gld. 70 kr. do 3 gold. — kr., slama po 1 gold. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 29 do 33 gld. stari cent.

Zicaste blazine

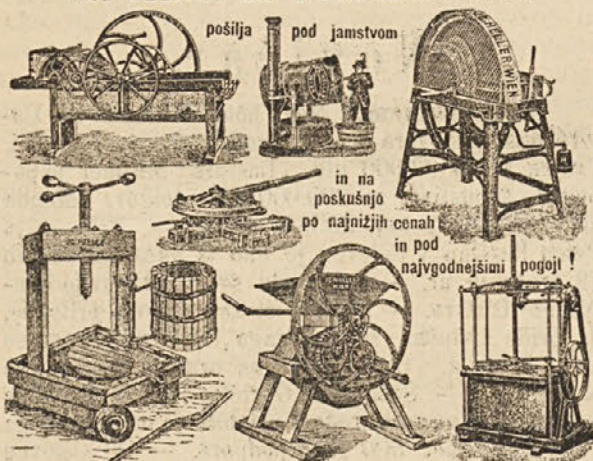
(Drathmatratzen) kot podloge v postelji, prav trdne in dober kup izdeljuje,

Anton Smeričnik,

mizarski mojster v Borovljah (Ferlach, Kärnten).

➔ Za dobro blago se jamči. ➔

VSİ STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, surovo ali prirejeno, an. enakovredne stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ

PRATERSTRASSE 49.

Preprodajalci se iščejo.

Pijte kavo

Oelzovo

vedno mešano z

kavo

Zakaj? Zato, ker daje kavi prijeten duh in lepo rumenkasto barvo. Ker je Oelzova kava izdelana iz najboljših, čiste tvarine in je zelo tečna. Za zdrave in bolne je to okusna in krepka jed. Pri nakupu pazite na ime **Oelz** in na **varstveno marko**.

Dobi se v **vseh** boljših prodajalnicah za tržaško blago.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah raščenega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v želodec, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se samo pri **Benediktu Hertl**-nu, graščaku na **Gollén** pri Konjicah na Štajerskem

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu in čestiti duhovščini s tem uljudno naznanjamo, da sta se družbina tiskarna in knjigoveznica s l. velikim travnom t. l. preselili iz dosedanjih prostorov na Benediktinskem trgu v novo družbino hišo na Vetrinjskem obmestji št. 26.

Pri tej priliki uljudno priporočamo vsem svojim somišljenikom in prijateljem, osobito slovenski duhovščini, svojo na novo uredjeno in z najnovejšimi stroji in črkami oskrbljeno

družbino tiskarno in knjigoveznico

s prošnjo, da nam še na dalje zvesti ostanejo in se blagovolijo zaupljivo obračati do nas z naročili. — Razne knjige, molitvenike, uradne in pisane zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike, časopise itd., sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari, bode naša tiskarna točno in vestno ter po najnižjih cenah izvrševala.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklonjenost, priporočuje se čestiti duhovščini in slavnemu občinstvu za obila naročila

z odličnim spoštovanjem udano

vodstvo tiskarne in knjigoveznice družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Važno za vsako

gospodinjo in mater!

L. Kneipp

Kathreiner-jeva-Kneipp-ova sladna kava

se je izkazala kot najboljša, najzdravejša in najcenejša primes k navadni bobovi kavi. Sloveči učenjaki in zdravniki jo priporočajo posebno otrokom, ženskam in bolnikom, ki trpijo v želodec ali na živcih.

Pri nakupu je treba paziti, da se dobi pristno blago. Zahtevajte in jemljite le izvirne bele zavoje, ki nosijo ime

Se dobi povsod.

Kathreiner.

Pol kile 25 kr.

Gostilnica „pri Kroni“

v Celovcu

na Velikovski cesti št. 9.

Lepo se zahvalim vsem slovenskim rojakom, ki so me do zdaj tako pogosto obiskovali, ter se priporočam še znanprej. Moji gostje vejo, da imam zmirom **dobro vino** in **pivo** ter vedno frišne jedi dober kup. Imam tudi **postelje za prenočevanje**. Kedar pridejo **romarji**, jim tudi za silo preskrbim prenočišče. Imam tudi dvorišče in **hlev** za konje, če bi se kdo pripeljal in hotel pri meni izpreči. Priporočam se vsem Slovencem, posebno onim iz Podjunske doline, ki me osebno poznajo.

S spoštovanjem

Janez Otič, gostir.

Natorna vina,

dalmatincec, tirolec, italijan, oger, **rudeče** in **bele vrste**, po 15 kr. liter in više; **istri-janec** iz Umage, zelo priporočila vreden za take, ki imajo malo krvi, po 22 kr. liter v sodih po 56 litrov več. Za pristnost jamčim.

Nadalje priporočam svojo zalogo **moke** iz l. parnega mline v Budimpešti v vrečah po 85 kil ter vse drugo **tržaško blago**, **mast**, **žgane pijače** itd. Vse prav dober kup.

Amand Prosen

v Celovcu, kosarnske ulice šte. 24.

Kmetija na prodaj.

Pohištvo novo; njive, travniki, gozd, vsega zemljišča 18 oralov. Dober kup. Več pové Štef. Vank p. d. Vasnekar v Košu pri Velikovu.

Mlinske kamne

iz slavno znane tvarine, ki se dobiva v kamnolomu pri Fischbachu nad Trbižem, tako kamne za pšenico, kakor tudi mlinske kamne iz trdega kremenjaka (Quarzfeuerstein) za trdo mlenje rži, tursice, ovsa, hajde, za mlenje živinske piče, za drobljenje žita in za ječmenove stope, nadalje kamne za piljenje lesa, mečkanje farb, za mline za glazure, mavec (gips) in cement izdeljuje in prodaja

Leopold Lager

v Trbižu na Koroškem.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijaceljske kap-

ljice za želodec

zdavno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim uplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodec in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata 1 gld., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

V vsaki fari in občini

se nastavi en pameten, spoštovan in premožen človek

kot zaupni mož

in bo imel kot tak precejšen postranski zaslužek.

Pismene ponudbe je poslati z naslovom: „201.191 Graz, post. rest.“